SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 4. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 21 Februari 1910. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 30 Årg.

Frédéric Chopin

1810—1849.

Ett sekel har i år passerat, sedan en af musikvärldens heroer, tonromantikern, den känsloglödande piano-virtuosen och komponisten Frédéric Chopin först såg dagens ljus. Det har länge antagits, att hans födelse inträffade året 1809, men enligt nyare forskningar skedde det d. 22 febr. 1810. För fem år sedan utkom en Chopin-biografi af Hugo Leichtentritt, stödd på senare tiders arbeten rörande den berömda musikern, såsom af Ferdynand Hoesick och af Mieczyslaw Karlowics, hvars bok, innehållande konstnärens korrespondens med sin familj utgör en högst viktig biografisk källa. Det har äfven uppgifvits af Frédéric Chopin skulle vara den tredje i ordningen af syskonen, men förhållandet är att han var den andre och att hans syster Isabella föddes ett år efter honom. Om tiden för uppkomsten af åtskilliga Chopins kompositioner och anledningen till dem har man äfven erhållit nya intressanta uppgifter. Så lär en stor del af Etyderna, Nocturnes op. 9 och de två första i op. 15, den stora Valse brillante, op 18, kanske också G-moll-Balladen och H-moll-Scherzot ha uppstått i Warschau, icke i Paris, om ock han där lagt sista handen vid dem. Hittills är icke heller bekant att de båda Preludierna i D-moll, op. 28 N:o 24, och A-moll, op. 28 N:o 2 nedskrifvits af Chopin vid hans uppehåll i Stuttgart under det uppskakande intryck han erfor genom ryssarnes intagande af Warschau, hans fäderneslands hufvudstad. En gladare anledning har man att tacka för uppkomsten af F-moll-Etyden, op. 27 N:o 1, F-moll-Valsen och Ciss-moll-Nocturnen, op. 27 N:o 1. Denna infaller nämligen under tiden för hans kärlek till Maria Wodzinska, med hvilken Chopin, såsom nu fastställts, förlofvade sig 1836 i Marienbad.

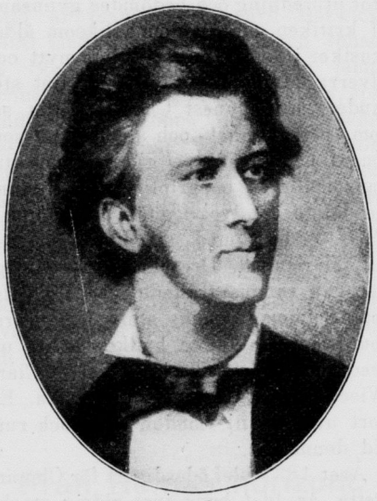

Frédéric Chopin.

Frédéric François Chopin föddes i byn Zelaszowa-Wola nära Warschau. Hans far var en invandrad fransman, som förtjänade sitt uppehälle såsom lärare, slutligen vid Ingeniör-och Artilleriskolan i Warschau, hans moder Justine Krzyzanowska, var född i Polen. Redan som barn framträdde hans musikaliska anlag tidigt och som pianistiskt »underbarn» uppträdde han offentligt vid 9 års ålder och slöt vänskapsförbindelser med unga aristokrater, som voro hans fars elever, en omständighet som sedermera kom honom till godo under hans tid i Paris och bidrog att gifva en prägel åt hans hela lif. Först från sitt tolfte år fick Chopin grundlig och systematisk undervisning i pianospel och musikteori af Warschaus förnämste musiker, kapellmästaren Joseph Elsner (1869—1854) och då han nått så långt, att han kunde uppträda som konsertspelare och få sina första kompositioner tryckta (op. 1 Rondeau) fick han, naturligt nog, lust att söka sig en större publik. Efter en kort utflykt till Berlin begaf sig Chopin 1829 till Wien, där han gaf två konserter, vid hvilka såväl hans spel, som hans kompositioner, särskildt hans »Don Juan»-variationer (op. 2) väckte stort uppseende. Efter en tids uppehåll i Wien och ett besök i Warschau, där han bland annat spelade sina pianokonserter i E moll och F-moll, begaf han sig, kort före början af det polska

Lady Wilma Neruda-Hallé.

frihetskriget, på en längre resa, hvars egentliga mål var London men som icke kom att sträcka sig längre än till Paris, där han sedan tillbragte sitt lif. Då Chopin såväl af hälsoskäl som genom föräldrarnes förbud ej fick följa sitt begär att deltaga i den polska fribetskampen, föredrog han att slå sig ned i utlandet. På vägen till Paris mottog han i Stuttgart underrättelsen om Warschaus eröfrande af Ryssarne i sept. 1831.

I Paris uppsökte Chopin Friedrich Kalkbrenner, hvars pianospel han i vissa afseenden, särdeles ifråga om egalitet och anslag, satte högt och som då ansågs för en hufvudrepresentant för virtuositeten. Chopin fick honom emellertid icke till lärare, emedan Kalkbrenner därtill fordrade af honom en treårig kurs, hvilket han icke ville underkasta sig. Han sökte ej heller någon annan lärare. Musiklifvet i Paris upptog honom mycket, först och främst operaföreställningarna. Särskildt de italienska operorna och sångartisterna uppfyllde honom med den största beundran; han var, såsom hans bref visa, hänförd öfver Rossinis operor och omfattade med stor sympati Bellini. Därtill kom han in i musikaliska kretsar, bestående af sådana män som violoncellisten Franchomme, Liszt, Hiller och violinisten Baillot, af hvilka hans begåfning som pianospelare och komponist till fullo uppskattades. Det såg emellertid ett ögonblick ut som om Chopin skulle lämna Paris. En konsert, som han efter många svårigheter fick till stånd, hade klent ekonomiskt resultat, och han funderade då på att begifva sig till Amerika. En tillfällighet gjorde dock denna plan om intet. Han blef nämligen införd i baron Rotschilds salon och detta medförde hans engagement som lärare i en mängd rika hus i Paris, hvarefter hans verksamhet som lärare blef hans förnämsta inkomstkälla. Ända till sina sista år, då sjuklighet och trötthet gjorde honom lättretlig, var han en ihärdig, tålmodig och älskvärd lärare, som ofta med lefvande intresse omfattade sina elever. Ehuru han lade hufvudvikten på ett vackert anslag, en fyllig och sångbar ton, med den italienska kantilenan som mönster, samt ett varmt, klart och naturligt föredrag, lät han icke sina elever försumma den tekniska utbildningen, till hvars grundval han använde Clementis »Gradus ad Parnassum». En och annan gång uppträdde Chopin äfven som konsertspelare, men fann sig ej väl i de stora konsertsalarna, där hans spelsätt och tonstyrka ej riktigt passade. I enskilda kretsar däremot lät han oftare höra sig, där han nästan endast spelade sina egna kompositioner och fria fantasier samt blef mycket smickrad och beundrad.

I Paris var Chopin sålunda föremål för mycken vänskap, aktning och beundran. Som ett bevis därpå omnämner han i ett bref af 1833, att ansedda män tillägna honom sina kompositioner. »Kalkbrenner», säger han, improviserar ofta öfver mina mazurkor; elever af konservatoriet, ja till och med privatelever af Moscheles, Herz och Kalkbrenner taga lektioner hos mig och ställa mig i bredd med Field. Denne John Field (f. i Dublin 1782, d. i Moskva 1837), hvars spelsätt sades mycket likna Chopins, har i sina »Nocturnes» varit dennes förebild. Vid ett besök som Field gjorde i Paris, fann sig emellertid Chopin mycket bedragen på honom både som människa och pianist.

Hittills hade endast få af Chopins kompositioner varit tryckta, men från 1833 utkom i rask följd en hel rad pianokompositioner, däribland hans första Mazurkor, de första Nocturnerna, de stora Etyderna (op. 10), Grand Fantasie sur des airs polonais (op. 13), förutom den Kalkbrenner tillägnade E-moll-konserten. Alla dessa verk fingo stor utbredning och bedömdes gynnsamt af kritiken, om än denna liksom äldre musiker i dem fann åtskilligt nytt och öfverraskande, som förekom litet stötande. Den ynnest Chopin åtnjöt såsom personlighet och den glans som omgaf hans pianospel gjorde emellertid hans ställning oangriplig. Från denna tid följde tre lyckliga år för honom i Paris, endast med afbrott af en resa till Marienbad, Dresden och Leipzig, där han sammanträffade med Mendelsson, Schumann, hans store beundrare, som var den förste hvilken sökte utbreda hans verk i Tyskland, samt Clara Wieck, Schumanns blifvande maka. En kort utflykt till London ägde ock rum vid denna tid.

Året 1837 blef ödesdigert för Chopin. Detta år blef hans just aldrig starka hälsa allvarligt rubbad och samma år lärde han känna författarinnan George Sand (M:me Dudevant), som så mäktigt skulle ingripa i hans öde.

Chopin var erotiskt anlagd, men med undantag af sin korta förlofning med Maria Wodzinska, hade han ej fäst sig vid någon kvinna. Om hans flyktiga salongssvärmerier hette det: »Han kunde bli lidelsefullt förälskad i till och med tre kvinnor under loppet af en aftonbjudning, och glömma dem, så snart han vändt dem ryggen». Af en helt annan art var hans känsla för den snillrika George Sand. Förhållandet mellan dem och brytningen af deras förbindelse har varit mycket omtalad och kommenterad. Vid första mötet mellan dem fann Chopin i hennes ansikte något frånstötande, men hon lyckades snart bedåra honom och hålla honom fången. På hennes slott Nohan kände Chopin sin hälsa förbättrad och där fick han göra bekantskap med utmärkta män, som omfattade honom och hans konst med sympati och fördomsfritt betraktade hans förhållande till George Sand. Men snart kom den tid, om hvilken Liszt säger i sin intressanta bok om Chopin, »han kände sig nu bunden vid George Sand med förgiftade länkar — och om än giftet ej förmådde skada hans genius, så tärde det dock på hans lif och ryckte honom för tidigt ur världen från hans fädernesland och hans konst.» Särdeles olyckligt för honom synes en vistelse på Minorca ha varit, dit de båda begifvit sig 1838 och bodde i ett gammalt kloster utan förbindelse med världen, och där han råkade ut för dåligt väder som gjorde den afsedda nyttan af uppehållet där illusoriskt. Dystert blef det äfven för Chopin att där för sin hälsas skull nödgas sitta inom fyra väggar, medan George Sand älskade att ströfva omkring i den fria naturen. Chopin började nu få känsla af att deras förhållande ej var grundadt på ett rätt samförstånd. Efter att på hemvägen ha uppehållit sig i Syd Frankrike, återvände Chopin till Paris, där hans vänner knappt kunde känna igen honom, så förändrad som han var. Oaktadt klyftan mellan honom och George Sand alltmera vidgades, höllo de ännu tillsammans flera år, tills Chopin slutligen 1847 åstadkom en brytning, hvilken dock medförde sinnesrörelser som menligt inverkade på hans hälsotillstånd. Såsom det ofta inträffar med bröstsjuka hade Chopin denna tid perioder af bättring i sitt tillstånd med ökning af krafterna och förhoppningar om tillfrisknande. Så förbleknade minnet af hans lidelse och han kände sig återfå lusten att komponera. Ja, han vågade sig till och med på att ge en konsert i febr. 1848, vid hvilken han bl. a. spelade sin nya violoncell-sonat med vännen Franchomme och då han hylldes med sådan hänförelse, att hans svaga nerver knappt uthärdade det. Kort därefter sammanträffade Chopin i en societé med George Sand. Hon tryckte hans darrande iskalla hand och ville tala honom till, men han vände sig bort.

En konsertresa som Chopin företog till England och Scotland syntes vara ett utbrott af den sista hopplösa förtviflan. Väl mottogs han med beundran och fyllda salar vid hans konserter, af hvilka den sista gafs till förmån för hans emigrerade landsmän, väl fästades hans intresse vid bekantskapen med de berömda musikstorheter, som då uppehöllo sig i London, men döden satt honom i hjärtat och resans strapatser påskyndade den. Han lämnade »det förskräckliga London», längtande efter sin Pleyel-flygel och den doftande violbukett, som han bedt skulle pryda hans rum vid hemkomsten.

Efter ankomsten till Paris tilltog sjukdomen hastigt och oemotståndligt. Hans syster vårdade honom; vänner och elever samlade sig om hans sjukläger. Dagen före hans död — d. 17 okt. 1849 — måste hans väninna, grefvinnan Potocka, sjunga gamla italienska kyrkoarior för honom, och innan han utandades sin sista suck välsignade han en hvar af de vänner, som stodo vid hans bädd.

Chopin begrofs på kyrkogården Père Lachaise i Paris, enligt hans önskan mellan Bellinis och Cherubinis grafvar. En minnesvård af marmor med hans reliefporträtt af Ary Scheffers mästerhand smyckar hans sista hviloplats. Begrafningen ägde rum i Madeleinekyrkan d. 30 oktober, då vid tillfället af musik utfördes hans berömda sorgmarsch, instrumenterad af Reber, och Mozarts Requiem, hvilket han så högt älskade, samt vidare preludierna i H- och E-moll, spelade på orgeln af Lefebure-Vely. Damerna Viardot och Castellan samt Lablache sjöngo solopartierna i Requiem, Meyerbeer och furst Czartoryski gingo i spetsen för sorgtåget. Paris förnämsta konstnärer och vetenskapsmän, diplomater och finansierer bevistade sorghögtiden.

År 1901 aftäcktes på hans dödsdag en minnesvård öfver honom i Luxembourg-parken. Den utgöres af en bronsbyst på en granitsockel, från hvars fot Chopins sånggudinna blickar upp till honom.

En vacker gärd åt sin väns minne har Franz Liszt lämnat genom sin biografi öfver Chopin. Själf har han med sina verk — Konserter (2), Sonater (3), Ballader (4), Fantasier (2), Polonäser (12), Rondon (5), Scherzon (4), Nocturner (19), Mazurkor (51), Valser (15), Etuder (27), Preludier (25), Impromptus (4) m. fl. pianosaker samt polska sånger — lämnat eftervärlden ett minne af sig, som ej snart skall förblekna.

Om Chopin yttrar Heine, häntydande på hans franska och polska härstamning och hans tyska musikaliska uppfostran: »Han har tillägnat sig det bästa af hvad som utmärker de tre nationerna: Polen gaf honom sitt sinne för det chevalereska och sin historiska smärta, Frankrike skänkte honom sitt lätta behag, sin gratie, Tyskland sitt romantiska djup — men naturen gaf honom en fin, smärt och litet smäktande personlighet, ett ädelt hjärta och snillet.»

Lady Wilma Neruda-Hallé.

Det är nu tre år sedan »violin-drottningen» Wilma Neruda-Hallé lät höra sig här i Stockholm, där hon icke allenast genom sin obestridda storhet som världens förnämsta kvinnliga violinist har så stora sympatier utan äfven personligen från den tid hon först uppträdde här för i år jämt 50 år sedan och sedan såsom gift med vår hofkapellmästare Ludvig Norman 1864 tillhörde vår hufvudstad. Redan före hans död, som inträffade för 25 år sedan, hade hon i utlandet sökt ett större och rikare fält för sin konstnärliga verksamhet men återkom hit för bevistandet af Normans begrafning och konserterade här året därpå. År 1888 ingick hon nytt äktenskap i England, dit hon förlagt sin hufvudsakliga konstnärsverksamhet, med den berömde pianisten sir Charles Hallé, som afled för femton år sedan. Hon har på senare år varit bosatt i Berlin jämte sin syster Maria, som var gift med Fritz Arlberg.

Lady Hallé konserterade här senast i slutet af januari 1907, äfven då medverkande på en Konsertföreningens konsert, spelande Max Bruchs G-moll-konsert, gaf sedan en egen i Musikaliska akademien d. 5 febr., biträdd af danska sångerskan, fröken Ellen Beck och pianisten Adolf Wiklund, samt med dessa och Tor Aulins biträde ett par dagar därefter en konsert i Vasa-kyrkan. Förut hade hon gjort konsertbesök här 1895 — då man i Vetenskapsakademien fick höra hela Neruda-trion, Wilma, Maria och Franz under medverkan af hofkapellm. Nordquist på en kammarmusiksoaré — och vidare 1897, åtföljd af pianisten Leonard Borwick, 1900 med biträde af pianisten Johanne Stockmarr, då hon äfven jämte henne lät höra sig å Kgl. teatern, spelande Mendelssohns konsert, Spohrs »sångscen» m. m. Vid en hennes konsert här 1903 medverkade ånyo Leonard Borwick. Hon biträder nu Konsertföreningen på konserten 22 Februari.

Wilma Neruda är född d. 21 mars 1838 i Brünn. Hon är sedan 1864 ledamot af Musikaliska akademien, vid hvars konservatorium hon från 1867 till 1870 verkade som lärarinna.

Från Romas horizont.

III.

Leoncavállos senaste produktioner »Maià» och »Malbruk».

Ånyo har *Ruggiero Leoncavállo* velat i främsta rummet vädja till romerska publikens dom, och till ungefär samtidigt i fråga om ej mindre än två nya sceniska skapelser. Första gången var 1896, då hans ungdomsarbete *Chatterton* första gången uppfördes å Teátro Nazionále härstädes, men dess tillkomst daterar sig redan från 1876, omedelbart efter att han vid aderton års ålder tagit sin afgångsexamen vid sin fädernestad Nápolis konservatorium. Denna på Alfred de Vignys kända tragedi grundade musikdrams hjälte, en misskänd engelsk skaldeyngling, dör af svält; själf hade Leoncavállo nätt och jämt lyckats draga sig fram såsom musiklärare och ackompagnatör vid varietéteatrar i olika länder, tills hans *Pagliácci* (Milano 1892) i ett slag gjorde honom till en af Italiens mest populäre tonsättare. Hans kort efteråt i nämnda stad representerade *I Médici* ronte emellertid allenast en succés d'estime», och ej särdeles mycket mera framgång ronte hans följande operor, *Bohême* (Venezia 1897) och *Zazà* (Milano 1900), den förra i likhet med Puccinis liknämnda opera med ämne från Henry Murgers roman, den senare från ett skådespel af Pierre Berton, samt *Rolándo* (Berlin 1904) på beställning af tyske kejsaren till förhärligande af en episod i den preussiska metropolens historia.

Egendomligt nog har Leoncavállo, hvilken hitintills städse varit sin egen librettist samt till och med levererat texter till andra tonsättare, såsom »Mario Wetter» åt den portugisiske maëstron Machádo, i sina båda senaste verk frångått denna sin princip. Dessvärre hade han knappast kunnat anförtro författandet af libretton till sin i midten af januari å »Costánzi» upptagna opera *Maià* i sämre händer än fransmannen *Choudens*, jämväl dess förläggare. Ett dåligt uppkok å den äfven af den senare tillagade texten till Mascágnis »Amica», skulle dylikt misch-masch näppeligen varit i stånd att inspirera ens det allra största musikgeni till något »chef d'oeuvre»; också blef resultatet trots några vackra solonummer samt från Provence, dit handlingen är förlagd, hemtade. till körsånger och danser apterade folkmelodier, ej långt ifrån ett fiasko. Också gällde de rätt begränsade bifallsyttringarne vid styckets inalles fyra representationer snarare det förträffliga utförandet isynnerhet den geniala primadonnan *Emma Carelli* i titelpartiet samt *Mascágnis* efter vanligheten syperba ledning af det hela än den vid premiären närvarande kompositörens egen volyminösa person.

I likhet med sin franske »konfrater» Messager har ej heller Leoncavállo funnit under sin värdighet att stränga sin lyra i operettens glada tonart, men det må genast anmärkas, att hans såsom komisk »medeltidsfantasi» betecknade andra novitet, *Malbruk*, hvilken ej fullt en vecka senare än »Maià» fick sin premiär å »Teátro Nazionále», utmärker sig för så mycken både esprit och hög lyrisk flykt, parad med verklig nobless i den formella utarbetningen, att densamma icke allenast snarare står på gränsen till »opéra comique», utan rent af jämte *Mario Costas* nyligen i *Torino* med utomordentlig framgång representerade *Capitán Francássa* torde kunna anses epokgörande i den hittills föga betydande italienska operettproduktionen. Leoncavállo har ock här haft turen att erhålla det bästa möjliga stoff, nämligen en af novellerna i Boccáccios »Decameróne». Den af *Angelo Nessi* skrifna libretten till »Malbruk» skiljer sig hufvudsakligen därutinnan från sin källa, att han förlägger aktionen till Bretagne på 1200-talet och låter Malbruk, hertig af Cervo i stället för longobardkungen Agilulf vara den bedragne äkta mannen, som hoppas efteråt bland sina krigare igenkänna den skyldige genom att under sömnen afklippa hans ena mustach, ett medel, hvilket

emellertid ej har åsyftad verkan, enär denne förfar på samma sätt med de öfriga.

Pjäsens ganska väl genomförda idé är en parodi af det modärna riddarväsendet, representeradt af den burleska hufvudpersonen, ett mellanting af Falstaff och Othello. Hans förtviflade utrop i ovissheten om hvad som verkligen passerat: »forse che si forse che no» (kanske, kanske icke; titeln på d'Annúnzios nyutkomna roman) framkallade formligt jubel bland publiken. Namnet Malbruk är valdt med hänsyn till den på sin tid så populära chansonen om hertigen af Marlborough, fransmännens besegrare i slaget vid Malplaquet 1709, som utgör partiturets effektfulla ledmotiv. För öfrigt ådagalägger Leoncavállo däri en särskild benägenhet att persifflera den äldre italienska operan med dess konstlade manér; sålunda utgör protagonistens arioso i första akten: »qui depongo e piastre e armi» (här nedlägger jag både piastrar och vapen), hvarest dessutom må framhållas hertiginnans utsökta gavotte och älskarens charmanta romans samt framför allt den präktiga finalen, en synnerligen lyckad parafras af förtals-arian i Barberaren». Musikaliskt och poetiskt står afgjordt andra akten högst, med så melodiösa nummer som den sistnämndes serenad, hertiginnans aria samt den af hofdamerna och pagerna i morgongryningen uppstämde sången till hennes lof. I den korta tredje och sista akten märkes de i Malbruks slott inträngande turkarnes karaktäristiska kör. Visserligen saknas ej alldeles banaliteter samt alltför påtagliga och mindre lyckliga imitationer, särskildt i denna akt, men förtjänsterna äro till den grad öfvervägande, att Leoncavállos senaste verk haft en rent triumferande framgång. Därtill bidrog i väsentlig mån, att både dess tolkning af den utmärkta operettruppen *Maresca*, med så ypperliga förmågor som direktörens fosterdotter, den intagande *Elódia Maresca*, denne själf, en öfverdådig komiker, i en löjlig, gammal kammarherres skepelse och tenoren *Pasquíni* i älskarrollen, förstärkta med den ej mindre beträffande sång än spel framstående operabarytonisten *Ferrúccio Corradetti* i titelpartiet, och »mise-en-scène'n» måste betecknas såsom något alldeles »non plus ultra» å en operett teater, åtminstone här i landet.

* * *

Vid sitt allra första uppträdande, mot slutet af sistlidna månad, i Roma kan den ännu knappast tjuguåriga ungerska violinisten *Franz von Veczey* — Joachims favoritelev — sägas med storm eröfrat publik och kritik genom sin såväl i fråga om teknik som uppfattning rent af fenomenala konst. Vare nog sagdt, att han med sin magnifica Stradivárius, hvilken genljuder af toner, hvaraf allenast en stor och äkta konstnärsgenius är mäktig, härstädes framkallat en hänförelse utan like; många gifva honom till och med priset bland samtliga nuvarande violinvirtuoser.

Anteros.

P. S. Scala-teaterns i *Miláno*, hvarest nyligen *Robert Lassalle* en son till den i fjol aflidne, celebra franske barytonisten gjort en lofvande debut å »Lírico» såsom Cánio i Leoncavállos, »Pagliacci», största »succés» under denna säsong har tills dato varit *Bellínis* melodram. »*La Sonnanbula*» (»Sömngångerskan), tack vare ett i våra dagar sällsynt förträffligt utförande, framför allt af ett par utvalda representanter för »bel canto», den särskildt i nämnda stad högt uppburna, syperba dramatiska sångerskan *Rosína Stórchio*-Amina och *Aristodémo Giorgíni*-Elvíno. Däremot visade sig exhumationen af *Cherubinis* öfver hundraåriga, men hittills i Italien aldrig representerade lyriska tragedi *Medéa* trots en jämväl i det hela ypperlig interpretation samt en utomordentligt stiltrogen och praktfull uppsättning på långt när ej i besittning af samma lifskraft som Spontínis under förra årets »stagióne» med så lysande framgång återupptagna »Vestalen».*

Musikpressen.

För piano 2 händer:

Hägg, J. Ad.: *Suite.* (Preludium, Con moto, Romans, Sorgmarsch, Romans). Tillegn. hr J. Grytnes. Pr. Kr. 1,25.; *Fantasi-Stycken.* op. 11.; *Ballad.* op. 45. Tillegn. hr A. Haugen.; *Suite.* Tillegn. Direktör W. Björkgren.

Det är länge sedan man nu hade att anmäla kompositioner af Jakob Adolf Hägg. Född 1850 och elev af konservatoriet gjorde han sig i unga år känd som skicklig pianist. På senare åren har han varit bosatt i landsorten och äfven i Norge. De här ofvan oss till anmälning sända kompositioner äro alla välklingande stycken, om än icke originella, i en stil från ett par decennier tillbaka, enkla och väl satta. Af dessa kompositioner finna vi »Fantasistycken» mest tilltalande. Detta häfte är tryckt 1909 i Gefle; den sistnämnda Suiten därstädes 1907. Balladen, som uppgifves vara »spillet paa Konserter», tyckes, att döma af opustalet 45 höra till tonsättarens senare arbeten.

* Se vår korresp. till Sv. Musiktidn. 1909, n:o 4.

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern.

Febr. 3. Wagner: *Mästersångarne i Nürnberg.* (Eva, Magdalena: frkn Larsén, Edström; Walter von Stoltzing, Hans Sachs, Beckmesser, Pogner, Kothner, David: hrr Menzinsky, Wallgren, Oscár, Svedelius, Stiebel, Malm; Vogelsang, Nachtigall, Zorn, Eislinger, Moser, Ortel, Schwartz, Foltz: hrr Lennartson, Grafström, Bröderman, Ericson, Strandberg, Mandahl, Sjöberg, Nygren.)

4. Puccini: *Bohème.* (Mimi, Musette: fruar Oseár, Lizell; Rodolphe, Marcel, Schaunard, Colline, Benoit, St. Phar: hrr Nyblom, Oscár, Ericson, Wallgren, Söderman, Grafström.)

5, 10. Auber: *Den stumma.*

6, 13. *Värmländingarne.* (Matiné.)

7. *Extra symfonikonsert.* (Dirigent: Prof. Wassili Safonoff. 1. Beethoven: Leonora-uvertyr N:o 3; 2. Tschaikowsky: Symfoni pathetique, N:o 6; 3. Mozart: Eine kleine Nachtmusik; 4. Wagner: Charfreitagszauber ur Parsifal; 5. A. Järnefelt: Ur musik till skådespelet »Det förlofvade landet» (Introduction, Andante, Preludium, Balett.)

8, 17. Wagner: *Valkyrian.* (Brynhilde, Sieglinde, Fricka: fruar Schjerven, Lizell, Claussen; Wotan, Siegmund, Hunding: hrr Wallgren, Menzinsky, Svedelius; Valkyrior: Gerhilde, Orltinde, Waltraute, Schwertleite, Helmvige, Siegrune, Grimgerde, Rossweisse: frkn Osborn, Lindegren, fruar Bartels, Jahnke, frkn Larsén, Lagergren, fru Claussen, frk Edström.)

9. Gounod: *Romeo och Julia.* (Julia, Gertrud, Stefano: fruar Oscár, Jahnke, frk. Lindegren; Romeo, Capulet, Lorenzo: hrr Malm, Wallgren, Svedelius; Tybalt, Paris, Mercutio, Benvolio, hertigen: hrr Nyblom, Arrhenius, Oscár, Bröderman, Sjöberg.)

12. Adam: *Nürnbergerdockan.* (Bertha: frk. Lagergren; Cornelius, Donathan, Miller: hrr Stiebel, Malm, Mandahl); Balett: *Askungen.*

13. Thomas: *Mignon.* (Mignon, Philine, Fredrik: fruar Oscár, Bartels, frk. Edström; Meister, Lothario, Laertes, Jarno: hrr Stockman, Wallgren, Mandahl, Gratström.)

14. Auber: *Fra Diavolo.* (Zerlina, Pamela: fru Oscár, frk. Edström; Fra Diavolo, lord Cockburn, Lorenzo: hrr Ödmann, Mandahl, Malm; Matheo, Giacomo, Beppo: hrr Grafström, Söderman, Ericson.)

15. Tschaikowsky: *Eugen Onegin.* (Larina, Tatjana, Olga, Filipjewna: fruar Claussen, Lizell, frkn Edström, Hulting; Onegin, Lenski, furst Gremin, Triqué, Saretzki: hrr Oscár, Nyblom, Wallgren, Malm, Stiebel.)

16. Verdi: *Trubaduren.* (Leonora, Azucena, Inez: fruar Oscár, Claussen, frk. Hulting; grefve Luna, Manrico, Fernando, Ruiz: hrr Oscár, Nyblom, Söderman, Ericson.)

Oscarsteatern.

Febr. 3—17. R. Planquette: *Cornevilles klockor.*

6, 13. *Ljungby horn.* (Matiné.)

Musikal. akademien.

Febr. 5, 9. Konserter af violinvirtuosen Joan Manén. Biträdande pianist frök. Rina Franco.

11. Beethoven-afton af hr Wilh. Stenhammar.

16. Extra konsert af Nya Filharmoniska sällskapet. Dirigent: hr Armas Järnefelt. Biträdande: frök. Elin Linnander, hrr John Johansson, John Cederlund (ackomp.)

Vetenskapsakademien.

Febr. 14. Konsert af fru Otti Pegel. Biträdande: violin. Sven Kjellström, pianisten Nath. Broman.

Jakobs kyrka.

Febr. 13. Konsert af dir. Albert Lindström. Medverkande: fru Elisabeth Lindström-Percy (sång), hr Axel Runnquist.

Operans märkligaste tilldragelse under första hälften af denna månad har varit den extra symfonikonsert, som d. 7 d:s gafs under ledning af den berömde ryske dirigenten Wassili Safonoff, som med porträtt och biografi presenterades i vårt förra nummer. På hans ovanliga förmåga som dirigent — utan någon taktpinne — gaf han ett eklatant bevis vid ledningen af de olikartade verk som konsertprogrammet upptog. Safonoff är en mästare i framkallande af rytmisk precision och liffullhet samt i nyansering och framhållande af ett styckes särskilda motiv och de olika instrumentens klangfärg och betydelse i ensemblen. Det intressanta programmet började med Beethovens härliga »Leonora»-uvertyr N:o 3, hvarpå följde Tschaikowskys stämningsrika »patetiska» symfoni, efterföljd af Mozarts intagande »Kleine Nachtmusik» och Wagners mystiska »Charfreitagszauber» ur »Parsifal». Konsertens sista nummer var en intressant nyhet, Armas Järnefelts musik till skådespelet »Det förlofvade landet», börjande med en dystert hållen introduction i österländsk färgton och ett därpå följande allvarligt stämningsfullt andante med ett vackert oboesolo, hvartill kom ett fängslande preludium och en liffull dans. Det hela bjöd på såväl melodiskt välklingande musik som på effektfull instrumentering. Den ryske dirigenten var föremål för den fulltaliga publikens rika hyllning och efter slutnumret ryckte han dess närvarande komponist, som äfven blef framropad, upp till sig på dirigentpallen att dela med honom aftonens triumfer. Äfven hofkapellet gaf den främmande dirigenten sin hyllning.

För en annan hyllning af talrik publik var hr Ödmann föremål, då han uppträdde som Fra Diavolo — som bekant en af hans glansroller — samma dag som hans byst aftäcktes i stora foyern och han kunde fira 37:e årsdagen af sitt första uppträdande på vår operascen. Firandet af den omtyckte sångaren med en mängd blommor och inropningar var högtidligt och hjärtligt; vi afstå från att närmare redogöra för detsamma.

Oscarsteatern har med »Cornevilles klockor» lockat talrik publik och den intagande operetten har fått ett godt återgifvande på alla händer. Till Joan Manéns konserter ha — efter den första — sedan man lärt sig beundra och tjusas af hans härliga violinspel, alla biljetter varit utsålda. Ännu återstå, då vi skrifva detta, ett par uppträdanden af den spanske mästaren och vi skola sedan i ett sammanhang redogöra för hans program, hvars hufvudnummer utgjorts af violinkonserter af Mendelssohn och Mozart, sonater af Grieg och Beethoven, virtuosnummer af Paganini och Sarasate m. m. I den unga sydländska pianisten frök. Franco har han haft en god ackompanjatris, som äfven visat utmärkta egenskaper som solist.

Wilh. Stenhammar hade, som vanligt, fulltaligt auditorium på sin Beethoven-afton och skördade lifligt bifall. Programmet upptog Sonaterna Ess-dur op. 27 N:o 1, Ciss-moll op. 27 N:o 2 (»Månskenssonater») G-dur op. 79, A-dur op. 101 och 32 Variationer. Hr Stenhammars föredrag föreföll denna gång mindre inspireradt och intresserande än under hans tidigare Beethoventolkning.

Dir. Alb. Lindströms kyrkokonsert gafs för rätt talrik publik och erbjöd mycket af intresse, ej minst genom hans utmärkta orgelspel i Max Regers Fantasi öfver koralen »Vår Gud är oss en väldig borg», Orgel-suite af H. Reimann, Toccata och Fuga, D-moll af Bach och Final ur orgel-suite af Wilh. Heintze. Med vacker stämma föredrog hans dotter, fru Lindström-Percy en påsksång af Albert Becker och medverkade i ett vackert »Tantum ergo» af Otto Olsson för sång violin och orgel. Med violinisten hr Axel Runnquist spelade konsertgifvaren Corellis »La Folia» och »Méditation» af Gounod för violin och orgel.

För öfriga konserter, omnämnda här ofvan, sakna vi nu utrymme att närmare redogöra.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kungl. teatern. Adams »Alphyddan» har till följd af herr Lennartsons sjukdom ej kunnat gifvas så snart som ämnadt var, tillsammans med Hans och Greta. »Alphyddan» uppfördes här å Operan första gången 1837 och senast 1898 med fröken Hallgren som Betly, hrr Carl Lejdström och Lemon som Max och Daniel. Vid denna repris innehas den kvinliga rollen af frkn Hörndahl och Lagergren, Max utföres af hr Herou och Daniel af hr Lennartson.

Peterson-Bergers »Arnljot» och »Tristan och Isolde» med herr Menzinsky som Tristan är under inöfning.

Arvid Ödmann, som d. 14 febr. i 37 år hade tillhört operan, uppträdde samma dag som Fra Diavolo och blef då mycket firad af publiken. Samma dag på förmiddagen hade en byst af honom med sin piedestal uppsats i foyern. Denna marmorbyst, utförd af Verner Åkerman, hade för flere år sedan skänkts operan af grosshandlaren Röhss i Göteborg och nu, sedan en annan mäcenat, ryttmästare Aminoff, skänkt en piedestal till densamma, blifvit uppsatt på sin plats i stora foyern. Herr Ödmann lär med detta spelår komma att lämna den scen, där han firat så stora triumfer.

Oscarsteaterns nästa nyhet, Lehárs »Grefven af Luxemburg», väntas få sin premiär i första dagarna af mars.

Konsertföreningens nästa konsert äger rum d. 22 febr. i Musikal. akademien. Konsertens hufvudnummer blir en symfoni af Brahms, och som solist medverkar lady Wilma Hallé. Dirigent och Orkester äro desamma som förut under denna säsong.

Nya Filharmoniska Sällskapet kommer å sin andra abonnemangskonsert att utföra en stor Mässa och en Kantat af kapellmästaren vid Sixtinska kapellet i Rom abbé Perosi (fr. 1872). Konserten väntas dock ej kunna gifvas förr än i slutet af april.

Joan Manén gifver efter sin återkomst från Ryssland ännu en konsert i Musikaliska akademien d. 23 februari, samt d. 27 afskedsmatiné.

Musikaliska konstföreningen, hvilken åsyftar den svenska tonkonstens befrämjande genom att från trycket utge inhemska tonsättares arbeten, har af konungen, föreningens beskyddare, fått emottaga en gåfva af 500 kr.

Fröken Signe Rappes konsert i Köpenhamn d. 7 febr. ägde rum i Musikkonservatoriets sal med biträde af pianisten Holger Dahl som ackompanjatör och med samma program som vid hennes sångafton i Stockholm nyss förut. Tidningarna på platsen yttra sig med största beröm om den svenska sångerskan, så Nationaltidende, Folkets avis, Dannebrog och Berlingske tidende, alla prisande hennes ofelbart rena intonation samt hennes smakfulla intelligenta föredrag. Flere sånger såsom Wolffs »Die Bekehrte», »Du dänkest dich mit einem Fädchen mich zu fangen», Stenhammars »Fylgia» m. fl. måste gifvas da capo. Konsertsalens akustik säges emellertid icke varit den bästa. Fröken Rappe hade en talrik och enthusiastisk publik, men ej alldeles fullt hus på grund af många andra konserter samma dag. Tidningarna anse emellertid att om hon haft tid att gifva ännu en konsert denna säkert skulle ha lockat fulltaliga åhörare.

Den stora sångarfesten vid Olympiska spelen. Ombud från samtliga de länssångarförbund hvilka

anslutit sig till Svenska sångarförbundet äro kallade till extra sammanträde i Stockholm å Musikaliska akademien Maria bebådelsedag, den 19 mars. Ombuden komma därvid att öfverlägga om det förut omtalade förslaget att anordna en allmän svensk sångarfest i samband med olympiska spelen 1912 samt om de frågor som intimt sammanhänga med möjligheten att realisnra denna plan, såsom uppförande af en sångarhall och anskaffande af medel till denna

Svensk sångerska som gör lycka i utlandet. Fru Lilly Walleni-Strandberg har i sina senaste roller, Elsa och Eva, spelade i Aachen' samtidigt med att hjältetenoren Vogelström — äfven han af svensk härstamning — absolverade ett gästspel som Lohengrin och Walter Stolzing, haft mycket stor framgång och af kritiken förklarats stå på samma konstnärliga höjd som och godt kunna mäta sig med den från fjolårets festspel i Bayreuth berömda tenoren. Förut har den svenska sångerskan genom sin utmärkta framställning af prinsessans parti i münchnaren Thuilles sagoopera »Lobetanz» förskaffat denna intressanta musiknyhet ett varmt mottagande.

Uppsala-kompositör representerad på konsert i Paris. Vid en konsert som onsdagen den 9 februari gafs i Paris af sällskapet »Le Lied en tous pays», hvars ändamål är att göra fransmännen bekanta med utländska musicis kompositioner, liktom att göra fäansk musik känd i utlandet, uppfördes bl. a. en afdelning svenska melodier komponerade af direktör Josef Eriksson i Uppsala. De kompositioner som uppfördes voro moderna svenska diktares verk, satta i musik af direktör E., nämligen Fjelners *Gullevi*, Kléens Nocturne och Karlfeldts Vårlåt. Sångerna sjöngos af m:lle Lita de Klint, som förut i privata musikaliska sällskap i Paris med framgång tolkat flere af direktör E:s tonsättningar.

Göteborg. Ranft'ska operettsällskapet har hittills under denna månad bjudit på »Tiggarstudenten», »Hertiginnan af Danzig», »Flickorna Jackson», »Värmländingarna» och »Frånskilda frun», hvarefter »Boccaccio» med fru Jungstedt som gäst står på spellistan.

Af konserter under slutet af januari ha vi förut omnämnt fröken Signe Rappes romans-konsert och hennes medverkan två dagar senare vid Orkesterföreningens symfonikonsert d. 26 jan., då utom hennes sångnummer, Elisabeths hälsningsaria i »Tannhäuser» och Elsas dröm i »Lohengrin», programmet upptog Beethovens Symfoni N:o 2, D-dur och Sibelius' »En saga». Den 31 jan. gafs här soaré af mr. Legay och fru Norrie. Dagen förut gaf Orkesterföreningen en af sina »populära» konserter med följande program: 1. Spohr: Uvertyr till »Jessonda»; 2. Mozart: Allegretto ur klarinett-kvintetten och Rondo ur klarinettkonserten (Alb. Löfgren); 3. Schubert: Militärmarsch (instrum. af E. Guiraud); 4. Glinka: uvertyr till »Lifvet för Tsaren»; 5. Tschaikowsky: Suite ur baletten »Nötknäckaren». Den 9 febr. gafs åter symfonikonsert, hvarvid utfördes: 1. L. Norman: Symfoni, Ess-dur; 2. Gerh. Schjelderup: »Soluppgång öfver Himalaya»; 3. Liszt: ur musiken till »Mazeppa». Populärkonserten d. 13 febr. hade Wagner-program: 1. Kaisermarsch; 2. Två dikter för sopran (fru Dagmar Möller); 3. Förspel till »Tristan och Isolde»; 4. Ur »Nibelungenringen: Gudarnes intåg (Rhenguldet), Valkyrieridten, Skogsstämning (Sigfrid) och Sigfrids Rhenfärd (Ragnarök). I början af februari konserterade den berömda trion Marteau-Dohnanyi-Becker i K. F. U. M.-salen till förmån för Berwaldsfonden. Programmet upptog: 1. Brahms: Pianotrio, C-dur, op. 47; 2. Franz Berwald: Duo för violin och piano; 3. Schubert: Pianotrio, Ess-dur, op 100.

Orkesterföreningens 4:e abonnemangskonsert gafs med biträde af lady Hallé, som spelade Spohrs konsert N:o 8, A-dur (sångscen); för öfrigt utfördes D-dur-uvertyr af Händel, Brahms' Symfoni N:o 4, Ess-dur, och uvertyr till Smetanas »Brudköpet».

Den 11 och 12 febr. gaf Filharm. sällskapet konsert i konserthuset med uppförande af Berlioz' »Faust». Som solister hade från Stockholm vnnits fru Dagmar Möller, hrr N. Fahlman och operasångaren H. Nygren samt från Köpenhamn operasångaren Helge Nissen. En symfonikonsert af Orkesterföreningen d. 16 febr. hade på programmet: 1. Mozart: Symfoni. B-dur (N:o 88); 2. Dvorák: »Husitzka», dramatisk uvertyr; 3. Tschaikowsky: Suite ur baletten »Törnrosa». (Introduktion, Karaktärsdans, Panorama, Vals.)

Från våra grannland.

Helsingfors. Jan. 27—Febr. 18. Svenska och Finska teatrarna ha af pjeser med musik några gånger uppfört »Regina von Emmeritz», hvarjämte å den förstnämnda gifvits »Stockflötarne». Filharmoniska sällskapet gaf d. 30 jan. sin 6:te Folksymfonikonsert, och. d. 9 febr. sin 14:de Folkkonsert D. 31 konserterade violinisten Emilio Colombo med biträde af pianisten O. Merikanto. D. 1 och 3 febr. gåfvos konserter af den amerikanske violinvirtuosen Alb. Spalding med biträde af hr Merikanto. Han spelade därvid bl. a. Bruchs G-moll-konsert, Brahms-Joachim: Ungersk dans, J. S. Bach: Chiaconna, Wieniawski: Polonaise, Tartini: Sonat, Sarasate: Zigeunerweisen. D. 7 febr. gaf Filharm. sällskapet sin 7:de symfonikonsert under direktion af Ilmari Krohn och med biträde af violinisten Spalding, hr Einar Rautavaara och blandad kör. Programmet upptog: 1. Brahms: Symfoni, N:o 1 C-moll; 2. Beethoven: Violinkonsert; 3. Ilmari Krohn: Johanneskantat för solo, kör och orkester. D. 9 febr. gafs konsert af en violinist Antti Wäänänen med biträde af Filharmoniska orkestern och hr Kalle Wäänänen under Rob. Kajanus' direktion. Den 13 och 16 konserterade här med biträde af hr O. Merikanto, Joan Manén med från Stockholmskonserterna bekanta programnummer. D. 12 Febr. gaf hr Ossian Fohström med biträde af pianisten fru Elli Rängman-Björlin en Beethovenkonsert med följande program: 1. Leonora-uvertyr N:o 3; Pianokonsert, Ess-dur; 3. Symfoni N:o 7, Adur. Sångerskan Irma Tervani gaf d. 18 febr. konsert med biträde af hr Merikanto som ackompanjatör. De populära konserterna i Socitetshuset af Filharm. sällskapets orkester ha pågått som vanligt. Violinvirtuosen Spalding medverkade vid en af dessa som solist.

Kristiania. Febr. 1—17. Nationalteatern har jämte dramatiska pjeser några gånger under denna tid fortsatt uppförandet af »Aida» med frk. Agnes Hansen som gäst. Fahlströms teater har bjudit på »Hans majestät». Till firande af Olle Bulls 100-åriga födelsedag, d. 5 febr., gafs i Nat.-teatern en festföreställning med biträde af Aagot Didriksen, pianisten Percy Grainger och Nat.-teaterns orkester under J. Halvorsens ledning. Programmet upptog: 1. J. Svendsen: Norsk Rhapsodi N:o 2 (tillägnad Ole Bull); 2. Edv. Grieg: Pianokonsert (hr Grainger) 3. J. Svendsen: Symfoni, N:o 2, B-dur; 4. Norske slaatter och Folkeviser (hr Grainger); S. Welhaven till Ole Bull (deklam af hr Didriksen); 6. Ole Bull: »Sæterjentens söndag» för stråkorkester. D. 2 febr. gafs konsert af violinisten Leif Halvorsen, biträdd af pianisten Eyvind Alnæs. D. 3 konserrerade Nanne Storm under medverkan af frk. Freddy Juel m. fl. Trion Marteau-Dohnanyi-Becker gaf i början af febr. 3 konserter. Programmen icke angifna i tidningarne.

Christian Sinding har nyligen medverkat vid en musikfest i Brighton hvarvid utfördes hans »Rondo infinito», D-moll-symfonien och några sånger. Sinding med fru reste sedan till London och vidare till Berlin för att jämte Karl Nissen vidare styra kosan till Odessa.

Köpenhamn. Febr. 1—17. Å Kungl. teatern har under denna tid uppförts, af pjeser med musik, »Mästersångarne», »Hoffmanns äfventyr», »Jeanettes bryllup» och »Elverhöj». Det ny teater har uppfört »Hans Majestät» med fru Wiehe-Bereny som gäst; Nörrebroteater »Fatinitza».

D. 3 febr. gafs en P. E. Lange-Müller-afton i Odd Fellow-palatset, vid

hvilken medverkade konsertsångerskan, fru Lea Thorsen, konsertsångaren Vilh. Michelsen och pianisten Alex. Stoffregen. D. 4 febr. gaf Peder Gram sin 2;a orkesterkonsert under medverkan af prof. Henri Marteau. Programmet upptog: 1. Beethoven: Symfoni N:o 2; 2. Mozart: Violinkonsert, A-dur; 3. Peder Gram: Symfoni och förspel; 4. Tor Aulin: violinkonsert N:o 3. (första gång här). Om fröken Signe Rappes framgångsrika konsert här nämnes utförligare på ett annat ställe i detta nummer. Samma dag gaf J. B. de Nergaard en symfonikonsert med biträde af konsertmästare Marius Hansen och violoncellisten Holger Prehn, hvarvid utfördes Tschaikowskys Symfoni N:o 4, Svendsens Rhapsodi N:o 3 m. m. Den 4, 11 och 15 gåfvos konserter af en elitkvartett: hrr Marteau, Dohnanyi, Becker och Max Reger. D. 8 gafs pianoafton af den utmärkta pianisten frk. Johanne Stockmarr och samma dag i Casinos lilla sal konsert af den svenska sångerskan fru Signe Stanzèn-Lindeberg. Kritiken erkände hos henne rätt stor röst, som dock föreföll skarp och mindre vacker, hvarjämte hennes sångkonst icke sattes högt. Den 2 febr. gaf Brüsselkvartetten sin 3:e konsert; d. 9 gafs en sådan af fru Dagny Grunert. Cæciliaföreningen konserterade den 16 febr. med en minnesfest öfver Rob. Schumann, hvarvid Kgl. kapellet biträdde och programmet upptog af hans kompositioner Symfoni N:o 1, Fem körer af Madrigalkören och »Der Rose Pilgerfahet».

Från andra land.

Ny upptäckt Beethovensymfoni i C-dur uppfördes för några veckor sedan i Jena. Symfonien är funnen i Jena i ett arkiv från 1769 och på ett par af stämmorna står Beethovens namn. Partitutet saknades, men stämmorna voro fullständiga och man har därefter kunnat rekonstruera partitutet. Modulationerna och de olika temas melodiska och rytmiska gestaltning, deras musikaliska utveckling samt framför allt adagiots byggnad och tonspråk erinra påfallande om Beethvens första period. Allt tyder på att här föreligger en obekant ungdomssymfoni af Beethoven, särskildt då man vet att Beethoven före sin bekanta »första» symfoni sysselsatt sig med symfoniska arbeten.

Ny opera af Mascagni med urpremiär i Amerika. Mascagni är för närvarande sysselsatt med att komponera en ny opera, »Ysabel», hvars handling är förlagd i England och baserad på Tennysons poem Godiva. Mascagni har nu undertecknat ett kontrakt med en amerikansk musikfirma, enligt hvilket operans urpremiär skall äga rum i Amerika i december nästa år. Kompositören skall själf inöfva och leda framförandet af sitt verk. Det honorar som utbetalas till Mascagni är ett af de största som någonsin gifvits för ett musikverk.

En jättemusikhall i Dresden ämnar cirkusdirektör Stosch-Sarrasani uppföra vid Carolabrücke. Festhallen, som äfven skall kunna apteras till cirkus, kommer att innehålla 5,000 sittsplatser.

Ett Robert Schumann-museum skall öppnas i komponistens födelsestad, Zwickau, i sammanhang med den musikfest som kommer att firas den 8 juni med anledning af 100 årsdagen af Sahumanns födelse.

»Maia», Leoncavallos nya opera, har vid premiären på Constanziteatern i Rom gjort fiasko. Under det att första akten ännu gaf svag, hopp om framgång, kom det under de båda följande akterna till häftiga demonstrationer. Mascagni dirigerade verket. Efter första akten framträdde de båda nyitalienska dioskurerna arm i arm inför rampen: Mascagni och Leoncavallo, »Pajazzo» arm i arm med »Vännen Fritz»! Och trots allt ingen succès!

Richard Strauss' nya opera, som ännu blott är halffärdig, kommer att heta »Ochs von Lerchenau». Libretten till denna musikkomedi i tre akter härstammar från Hugo von Hofmannsthal.

Aino Ackté som under januari månad gifvit gästspel å olika scener i de tyska storstäderna, har för några dagar sedan i Stuttgart vid en »Tannhäuser»-föreställning fått af konung Wilhelm II af Würtemberg personligen emottaga Friedrich-orden »Für Kunst und Wissenschaft», en utmärkelse af högsta rang. I dagarna väntas fru Ackté till Paris, där hon å Stora operan omkring den 15 kommer att börja sitt med stort intresse väntade gästspel.

100 års-minnet af Olle Bulls födelse firades den 5 d:s i Mineapolis med en storslagen fest, anordnad af Skandinavian Society. Såsom hedersgäst vid densamma var närvarande Olle Bulls maka i andra giftet, en nièce till den ryktbara amerikanska skalden Longfellow. Mrs Bull är bosatt i Cambridge, Massachusets, och bebor skaldens forna residens där.

Dödsfall.

Halir, Karl, Professor, berömd violinist afled d. 21 dec. 1909 i Berlin, därstädes lärare vid högskolan för musik. Han var född d. 1 febr. 1859 i Hohenelbe (Böhmen) erhöll sin första utbildning vid konservatoriet i Prag och fullkomnade denna i Berlin 1874—76, i violinspelet lärjunge af Joachim. Efter att ha verkat som konsertmästare i flera tyska städer blef han i denna egenskap fästad vid Berlin och vid Kgl. kapellet såsom efterträdare af de Ahna, hvars plats han sedan intog i den berömda Joachim-kvartetten. Efter att ha nedlagt sin befattning vid Berlin-operan ägnade han sig åt konserter och lärareverksamhet, grundade med hrr Exner, Müller och Dechert det efter honom uppkallade violinkvartettsällskapet och har på senare år jämte Georg Schumann och Dechert föranstaltat populära trio-soaréer.

Hostinsky, Ottokar, Professor, hofråd, musikhistoriker och estetiker, f. d. 2 Jan. 1847 i Martinoves (Böhmen) afled d. 19 jan i Prag, där han 1869 promoverades till filos. doktor och blef 1884 anställd som professor i Estetik vid Praguniversitetet. Han var intim vän med Smetana och Fibich och var ifrig förkämpe för den böhmiska musikens framsteg. Bland hans många arbeten kunna nämnas »Friedrich Smetana und sein Kampf um die moderne böhmische Musik», Erinnerungen an Zdenko Fibich, »Die musik i Böhmen», »Anton Dvoràk in der Entwickelung der böhmischen dramatichen Musik» m. m. Han var äfven textförfattare till böhmiska operor.

Strömberg, Emil, teaterdirektör, komisk skådespelare och operettsångare, afled härstädes d. 7 febr. Strömberg var född i Stockholm den 31 dec. 1853. Han debuterade 1873 på Alhambrateatern, uppträdde i landsorten 1873—81, tillhörde Mindre teatern (Hammers T.) 1881—85 och sedan Södra teatern 1885—89. Han var därpå meddirektör för Vasateatern åren 1889—93 och engagerades hos Ranft 1896. Denna scen tillhörde han tills han jämte Emil Nilsson försökte sin lycka på Olympiateatern. Efter ännu ett års engagemang hos Ranft bildade han eget landsortssällskap år 1903 och reste med detta i flera år Sverige rundt. För innevarande säsong hade han tagit engagemang vid Oscarsteatern. Han hann dock nu blott utföra två roller — reservsergeanten i »Höstmanöver» och Menelaus i »Sköna Helena», i hvilken rol han där senast uppträdde d. 17 oktober i fjol.

Af Strömbergs operettroller må först och främst nämnas hans oförglömmeligt lustiga Menelaus, hans Koko i »Mikadon», Pietro i »Frihetsbröderna», Stackars Jonathan, mäster Hillarius i »Dockan», fängelsedirektören i »Läderlappen» m. fl. Bland hans talroller märkas hattmakaren i »Hattmakarens bal» samt Lundström i »Andersson, Petterson och Lundström».

KUNGLIGA MUSIKKONSERVATORIET I LEIPZIG.

Antagningspröfningarna äga rum Onsdag och Torsdag den 30 och 31 Mars 1910 under tiden från kl. 9—10. Personlig anmälning till denna pröfning sker på Tisdagen den 29 Mars å Konservatoriets byrå. Undervisningen omfattar alla grenar af musikalisk konst, nämligen: Piano, samtl. Stråk- och Blåsinstrument, Orgel, Konsertsång och dramatisk Operautbildning, Kammar- Orkester- och kyrklig musik, samt Theori, Musikhistoria, Litteratur och Esthetik.

Prospekt på tyska och engelska språket utlämnas gratis.

Leipzig i Januari 1910.

Directionen för Kungliga Musik-Konservatoriet.

Dr. Röntsch.

OBS.! Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

Tonminnen.

Melodiska Pianostycken.

Jubelpolonäs, Canzonetta, Gamla tider, Valse mignonne, God natt! af *Frans J. Huss.* Pris 1 kr.

Säljes och rekvireras hos *Svensk Musiktidnings Expedition, Kammakaregatan 6.*

För Porträttsamlare

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

OBS.! Vacker nyutkommen musik!

MENDELSSOHN-ALBUM

för piano, innehållande:

Klavierstück, Scherzo, Gondellied med *Felix Mendelssohn-Bartholdys* porträtt. Pr. Kr. **1: 25.**

I musikhandeln och på Svensk Musiktidnings Expedition.

Obs.! Värdefull musik!

För piano, två händer.

SCHERZO

af **Emil Sjögren**

tillegnadt fru *Valfrid Boxson Lind.*

Pris 1 kr.

SVENSK MUSIKTIDNINGS EXPEDITION, Kammakaregatan 6.

J. LUDV. OHLSON

STOCKHOLM.

Hamngatan 18 B.

Flyglar, Pianinos och **Orgelharmonier** af de bästa *svenska* och *utländska fabriker* i **största** lager till **billigaste** priser under fullkomligt ansvar för instrumentets bestånd.

Obs.! **Hufvuddepôt** för **Blüthners** och **Rönischs** världsberömda Flyglar och Pianinos.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr. öfv. gården.

Frans J. Huss.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — 30:de årg., — för hvarje musikaliskt hem —

utgifves 1910 efter samma plan som förut, innehållande ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor. I* ***landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

Ludvig van Beethoven,

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

- Innehåll -

Frédéric Chopin 1810—1849 (med porträtt). — Wilma Neruda-Hallé (med porträtt). — Från Romas horizont III. Leoncavällos senaste produktioner »Maià» och »Malbruk», af Anteros. — Musikpressen. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten. — Från våra grannland och andra land. — Dödsfall. — Annonser.

Tryckeriaktiebolaget Skandia, Stockholm 1910.